

Signatúra

Čís. prílohy 28036

Čís. inv. č. 326/5

Knižnica Štátneho pedagogického ústavu v Bratislave.

A b e c e d á r .

**Revízia
1965**

**I. REVÍZIA
1976**

i i

i í

í ě

n ň

ni! nini!

n ň

ni! nini!

n ň

ni! nini!

mei. im. ni! ním. ni-mi.

m

im. mi. ni-mi. ním.

m

mi. im. ním. nimi.

u ú

um. u-mu. mi-nú.

u ú

um. umu. mi-nú.

u ú

um. umu. minú.

mei. mi-ru. ním.

r

múr. rum. mú-ra. mu-ršh.

r

múr. múru. muršh.

y ý

my. mi. múr. mú-ry.

y ý

mi. my. múr. mú-ry.

h h

mh. múrh.

v

vy. vi-nu. ni-vu. vi-ny. ni-vy.

v

vy. vi-nu. ni-vu. vi-ny. ni-vy.

W

wy. winu. niwu.

e é

ve-ve. ver! ver! ve-rí. ve-rím. ver-
me! ve-rí-me. ne-ver! ne-mé.

e é

ver! ve-rí. ve-rím. veríme. verme! never!
neverme! my veríme. remeň. mreň. nemé.
verné.

e é

remeň. nemý. werný werné.

c ě

cin. cín. cín! cì-ní. ce-ní. ce-na.
cín-me! ve-nec. vec. več. meč.

c ě

cín. čin. meč. vec. čiň! reč. venec. ne-
mec. večer. večný. učený. červ. vrece.

č ě

wec. reč. cín. čin. večer. wenec.

o ó

or! o-re. o-rem. or-me! noc. moc.

mo-re. ví-no. ne-moc. no-vi-nu. ro-

vi-nu.

o ó

or! ore. orem. orme! moc. nemoc. víno.

únor. meno. rovno. roviny. noviny.

on ore. oni orú. my oreme. on reční.

o ó

meno. wíno. rowno or!

il. úl. me-le. mi-lý če-lo. tí-če.
lom. mol. lev. o-rot. ryl. mluv!
mlyn. lo-vec.

l l'

íl. flú. úl. úlu. lom. mol'. mele. lomí.
lov. lovec. olovo. mlyn. mluv! mravenec.
lev reve. on mluví. mluv milú reč! vo
mlyne meleme.

l l'

lom. mol. lomí. mlti. mlyn.

a á

on. o-na. na! naň. á-no. a-ni. la!
la-la! lá-me. lá-ma. ma-lá. mi-lá.

mi-la. my-la. laň. lan. ma-ry. va-
 ri. vi-no. rá-no. ra-na. vra-na.
 la-vi-ca. mu-li-ca. ma-li-na. mly-
 nar me-le.

a á

na! naň. on. ona. nám. vám. var! varí,
 varím. varíme. mocnár. mravec. mrave-
 nec. malina. novina. vinica. omelina. ve-
 verica. vprav! vlna. mrva.

oni mali maliny. varme, čo máme. oni varili víno. orali
 roľu? on má rám. nemá mena malá nemá? ranili orla?

a á

má mama malinu? má. — wer mame! mu-
 licu máme. lawicu nemáme. nemý newrawí.

ja. jar. oj! roj. raj. máj. lej.

o-jo. ja-ro. ja-rij. ja-ma. ju-ni. ju-
li. jem-rij. voj-na. an-jel. jač-meň.
ja-voj. je-leň. ja-lo-vec. ja-lo-vi-ca.
my le-je-me loj. o-ni le-ju o-lej.

J

oj! roj. loj. ja. jar. ráj. máj. jama. jaro. vojna.
javor. anjel. jeleň. január. ľalija. vanília.
murár muruje múr. volaj na murára, muráru, muruj!
na jar je máj. roj má úl. my máme roje, oni nemajú
roje. ja mluvím. moja mama má ľaliju. vprav nám no-
vinu o vojne.

I

na ovci je vlna. mama mňa myla. vanília
je veľmi voňavá. maľuj anjela!

† †

ja. ty. ti. on. tón my. myš. tu.

tú. to. toť! to-to. tu-to. tū-to. tí.
tí-to. lít. tam. tma. cent. toč! ta-
va. tū-la. lí-to. te-lo. le-to. te-la.
u-myt. tvor. tvo-ry. o-tvor. mo-týl.
tma-vej. trá-va. ci-trón. cin-to-rín.
mi-nu-ta. o-rol le-tí. mla-tee mla-tí.

t t'

ty. tí. tu. tū. to. tón. toto. tato. táto. títo.
l'úto. mýto. minúta. citrón. cintorín. ja tu,
ty tam. on tu, tí tam. toť je motýl. tata
je vo mlyne. my máme tri mlyny. tu je
máj. vítaj máju! majte mňa na ume!
vítajte! vítam ťa! vrany letely, malí volali: leťte, len
nám neuleťte! l'útujte malú nemú.

t t'

toto je metla! otawa je lučnatráva. wrana
leti. čo motáte?

fa-ra. fu-ra. raf. traf! raf. u-faj!
 tri-faj! fi-ja-la. fu-ja-ra. fan-fa-
 ra. fa-mi-li-ja.

f

raf. traf! rýf. fara. úfaj. fujara. fijala. fa-
 mílija.

máte fijalu? my nemáme fijalu. my máme vaníliju. to
 je moja famílija! je tu aj tvoja famílija? moja famí-
 lija je malá. tvoja famílija není malá. traťte jeleňa!
 píť, puť, pať! my traťime orla.

f

toto je fara. to tam je fúra. merajte na rýf!

b

ba! bár. bor. bob. bob. bit. bo-bi.
 ba-na. ne-be. my-ba. ba-ba. o-bor.

o-bec. bar-va. brá-na. vra-pec. bra-
vec. be-li-ca. ba-rit-na. bre-me-no. o-
by-čaj. bo-ro-vi-ca. brat. brat.

b

ba! bár. bor. bol. baňa. ryba. baba. byli-
na. otruba. jabloň. bavlna je červená. be-
lica je ryba.

my nemáme veľa rýb. to je moja obyčaj. vrabec není
bravec. blen je bylina. obor je mocný. on bol na ja-
bloni. otcov brat je vo mlyne. otvorte bránu!

b

moja lúba matt! brána neba je námí
otvorená.

h

ha! ha-ha! háj. huj! hej! hor!
hor. roh. hora. hu-ba. mi-há. vá

ha. ro-hy. no-ha. o-heň. ú-hor. har-
fa. hri-va. haň-bá. hla-va. hra-na.
hrab! hmat. hnev. bch. brch. ha-
le-na. hra-na-tý. u-bo-hý. no-ha-
vi-ca.

h

ha! háj. hon. hor! roh. noha. hora. hra.
hrab! hrable. holub. hrnec. hrana. rob!
hrob. hrobár. truhla. halena. ubohý. hra-
natý.

role meráme na hony. moja halena je nová, tabuľa je
hraná. čo má hrivu? voly majú rohy. na hlave mám
oči. ubohý volá: hore je nebo. máte ihlu? my máme
veľa holubov. oni hrablami hrabú. aj vrabec hrabe.
furmani, hanujte! hrajte na harfu! roháč má rohy.

h

hola je holá. na bone hoňá. hrablami
hrabeme. tabuľa má hrany. jeleň má rohy.

h

ha! hák. mah. vak. rok. o-ko. ru-
 ka. ku-na. ku-ra. ká-va. kra-va.
 ka-bát. ko-hút. ka-meň. vo-jak. ko-
 reň. ryb-ník. klo-búk. kni-ha. mač-
 ka. buň-ka. kav-ka. čo-vek. kú-kol.
 ko-mo-ra. ko-le-no. kve-ti-na. ru-ka-
 vi-ca. král. kruh. krok. křk.

k

ha! hák. rok. rak. oko. káva. kuna. kura.
 ruka. krava. kohút. kabát. koreň. rybník.
 kniha. trávnik. mrkva. hřkot. komora.
 kvetina. rukavica.

kováč kuje. vlk vyje. vojak bojuje. král kraluje.
 kura hrabe. kuna behá. kone ťahajú. ruka ruku myje.

krajcír má nové kabáty. koľkonohý je rak? koľko
máte rokov?

komár je malý. kvetina je voňavá. krv je červená. jaká je
krv? jaká je mrkva? kavka je vták. čím meráme víno?
víno meráme hektolitrom.

f

fúkol' je na roli. čo wýwoláwa fohút? Čítaj
túto knihu! hore ruky!

d d

dá. dám. dar. daj! deň. je. jed.
med. lod. lad. had. iid. bud. dul.
dom. de-do. vo-da. ru-da. di-ha. ha-
di. o-dev. ná-rod. vdo-va. bra-da.
da-tel. dre-vo. ho-di-na. ro-di-na. du-
ti-na. od-po-ved. da-te-li-na.

d d'

dá. dar. deň. jed' med'. lod'. dub. voda.
dedo. ruda. odev. národ. vdova. brada.
datel'. jahoda. hodina. rodina.

kol'ko je hodín? hodiny bijú, tlučú. daruj mi tvoje
hodiny! to je dar! dúha je na nebi. deti, do roboty!
med' je kov. lod' je na vode. tu je tvoja rodina? on
je úã mojej rodiny. daj mi odpoved'! dám ti odmenu!

d d'

ubohá wdowa má wesa detí. dajte jej dar!
nebo wám to odmení.

p

pá! pár. páv. pec. cep. lep. pán.
pot. plot. pá-ni. pa-ni. pe-ro. re-
pa. pi-ro. ko-pa. li-pa. pil-ka. tep-lo.
váp-no. po-pol. to-pol. kú-pel. po-

tok. kupec. kopec. cepec. plát-no.
 o-pi-ca. pa-li-ca. lo-pa-ta. pa-ro-hy.
 pa-nou-nik.

p

pán. páv. pár. pero. páni. pani. repa. pivo.
 lipa. pot. plot. popol. topol. kopec. kupec.
 perník. perníkár. pravotár. tulipán.

palec je malý. pán je veľký. pani mlynárka, plátno
 meráme na meter! jeleň má parohy. po vode plávajú
 lode. palica je hybká. kupec predáva cukor. fara je
 na kopci. pec je horúca. páv kráča jako pán. mlatec
 mláti cepom. kto má tulipán? prút není prúd. on má
 ročný plat.

je tu pokrm? je tu nápoj? víno je nápoj. pivo je ná-
 poj. víno nepi! ani pivo nepi! voda je nápoj. vodu
 pi! menuj mi pokrmy!

p

panovníka menujeme frálom. frála ctite a
 milujte! pravú ruku hore! toto je moja
 pravica! ktorá je ľavica? čo je ľavica?

pas! pes. hus. hus. syn. syr. kos.
mys. pis! les. se-no. so-va. svet.
svet-lo. slá-ma. slu-ka. liš-ka. ško-la.
ško-da. se-ver. slá-vik. šid-lo. klas
vlas. vlast. sklo. sklep. slon. srp.
srst. strom. stru-na. slu-ko. o-so-ba.
o-sa-da. šu-pi-na. to-va-ryš. ko-ši-
nár. šo-šo-vi-ca.

škola je budova. kostol je budova.
čo je stodola?

20

S Š

hus. huš! kos! koš. pas! paša. kaša. kosa.
rosa. noša. sluha. škola. škoda. stroj. vlast'.

šidlo. slnko. osoba. šupina.

plášť je odev. pilka je nástroj. sekera není kosa.
kosa není srp. slon je velký. myš je malá. les je hu-
stý. pes má dve uši. pes vyje. vence sa vijú. šošovica
je strukovina. šidlo je končité. sýkorka je vták. slá-
vik štebotá. slnko hreje.

ryby majú šupiny. košť je tvrdá. jaké je maslo? čerešne sú
červené. vlas je tenký. smrk je tlstý. prst je malý. líška je
šelma.

*vrana letí, nemá detí, a my máme, nepredáme, pánbožkovi
darmo dáme.*

I II S Š

či vidíš tu hruffku? koho čakáš? starého
strýca čakám. na dome je číslo. človek je
osoba. wela domow je osada, dedina, obec.

x x̂

voa. xem. vex. veř! vař. muž. xub.
jex. beř! ko-ra. xi-ma. xo-ra. xe-na.

ži-to. ža-ba. ru-ža. zvuk zvuk. vrak.
 ži-vot. ži-žeň. za-jac. mo-žol. mo-
 tůz. re-taz. ža-lost. žla-to. ar-no.
 zre-tel. že-le-ro. ozve-na. ze-le-ni-na.
 ruža je kvetina. želero je kov.
 arno padá.

Z Ž

rez. rež! raž. bež! jež. maz. maž! zi-ma.
 zuby. žaba. žena. zora. ko-za. koža. život.
 motůz. žalost. nožnice. praženica.

žaba skáče. zajac beží, zahradník obrezuje stromy,
 koza je rohatá. daj pokoj nožnicám! zvuk počut' da-
 leko. zeleniny varíme. zlato je kov. zlato je drahé.
 zlato je žlté. život je nám milý. voda hasí žízeň.

kováči kujú železo. kožu potřebujeme na obuv. čizmy robí
 čizmár. čo je ozvena? šetri si zrak!

ž ž

na voze sa vezeme. drevo sa reže. jež má
štyri nohy. ozvena je odrazený zvuk.

g

gu-ma. gu-la. fi-gel. fa-got. gá-gor.
gol-va. gra-nát. fi-gu-ra. ge-le-ta.
ta-li-ga. pa-pa-gáj. ge-ne-rál. gu-
mi-gu-ta. glg.

g

gula guma. gágor. granát. figura. papa-
gáj. generál.

gula je guľatá. guľaj guľu! taliga hegá. geleta je
drevená. čo figel, to groš. granáty sú drahé kamene
generál je vojak. hus má gágor. golva je malá ne-
hoda. papagáj je krásny vták. naučí sa mluviť, nežije
u nás.

na fagote sa hrá. figura je rezaná. na kabáte sú gom-
bíky. vypil to na jedon glg.

G

brajte na gajdy! gajdoffku, gajdoš, gajduj
mi za groš! galiba je omyl.

ch

ach! och! chut. čuch. puch. duch.
dech. sluch. chrt. chriist. e-cho.
u-cho. su-cho. ti-cho. pi-cha. pi-chä.
so-cha. cha-sa. mu-cha chu-dij. hlu-
chij. char-pa. cho-tär. ku-chär. ho-
řuch. vj-chod. ku-chy-ňa. chu-do-la.
pa-cho-la. ro-pu-cha. pa-cho-lek. ři-
ro-čich.

ch

ach! dach. duch. sluch. chrt. chrúst. su-
cho. pichá. socha. mucha. chladno. hluchý.
charpa. kuchár. kuchárka.

slnko pichá. pýcha často hladuje. ticho! voli ťahajú
pluh. človek má uši. hrnec má ucho. ľutuj hluchého!
od východu duje vetor. spevák má dobrý sluch. chrúst
je živočích. chrústi majú tykadlá. kuchár varí obedy
kuchárka varila kávu. holubi majú chochle.

chalupa je malučký domček.

ch

chlapci, hrajme sa!

hádala bych hádala, u koho bych badala, u
farasa, u marasa, daj mi moje zlaté prasa.

dx dě

sad. sádě! sá-děe. sá-děem. had.

hádě! mlad. mlá-dxa. sa-dxa. sa-

dxáč. cu-dxj. me-dxa. nüd-xa hrá-

dra. dŕu-ky ocho-dra. dŕbán.

dŕber.

dz dž

sad. sádž! had. hádž! mlad. mládza. sadza. núdza. meďza. sadzač. nehádž! džber. džbán.

slnko vychádza. meďza je medzi rolami. núdza do roboty obudzá. kde je sadza? vymetajte sadzu! sadza sa chytí. kto je sadzač! mládza je otava. zomrel pán urodzený. pokoj prachu jeho! džuky sú orechy. jakej barvy je meď? meď je rydzý kov. roľník rozhadzuje zrno.

dž dž

wyplat' mi moju mzdu! koste už tú mládzu!
džbán je na wodu. džber je na kwasnice.

ie ia iu

*zomrelému spievajú pieseň. ja som
siak. moja sestra je siacka. siak*

*musí byť usilovný. malý abecedár
 je ku čítaniu. pero je ku písaniu.
 ihla je ku šitiu. pec ohrieva chy-
 ťu. slnce svieta. mesiac svieta.*

ie ia iu

ovocie je chutné. nezralé ovocie je škodné.
 drevo sa na oheň kladie. pes sa musí uvia-
 zať. zahradník pleje hriadky. tabuľka je
 ku počtovaniu. čo je ku kresleniu? vták
 lieta. kos je čierny. kone sú užitočné zvie-
 ratá. nemocný užíva liek. chráň sa hrie-
 chu! žiak píše úlohu. žiak uznal, že chy-
 bil. plátno je biele. voda je priezračná.
 sadza je čierna. listie je zelené. mlieko je
 sladkasté. mlieko je kyslasté. povetrie ob-
 čerstvuje. uhlie smrdí. po smiechu bý-
 va plač.

*kolo vianoc sú dni krátke. mnohé zvieratá cez zimu
 spia. slnko po poludni teplej svieta.*

ie ia iu

bázeň božia je počiatok umentia. dieťa sa modlí. chrám boží je ku modleniu. dnes je sviatok, zajtra piatok. čo potrebujeme ku kúreniu?

ou ô

líky sa vodou napúšťajú. verivica živí sa žaludou, bukvou a orechmi. som kresťan telom i dušou. hriechnici sa chlubia neprávosťou. hlas aronu ozýva sa celou dedinou. to je môj otec. dom môjho otca zhorel. kone takajú vŕz.

ou ô

kôň nemôže chodiť po ľade. kôň je kovaný železnou podkovou. kôň má chomút. vŕz

má járho. usilovnosťou sa zachránime pred
núdzou. ovca nás šatí vlnou. olovo sa topí
horúčnosťou. trst' je užitočná svojou ohyb-
nosťou. ruža má lúbežnú vôňu. bôb je rast-
lina. na strome je kôra. ostrý nôž nechy-
taj! čím sa kosí? kosou sa kosí. pravou
rukou piš!

není žiadneho, kto by mohol žiť na veky.

OU Ô

toto je božia vôľa: modli sa a pracuj!
dobré dieťa počúva rodičov a učiteľov
samou milou vôľou.

ä

*svätí sú účastní blaženosti nebes-
kej. seba poznať je najťažšie. pa-
mätuj na smrť!*

ä

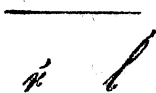
vôl je hovädo. hovädo zabije mäsiar. mä-
siar nám dá mäso. mäso je tuhé. ovca nám

slúži mäsom. mäso ovčie je veľmi chutné. mäd je sladký. včely sbierajú mäd po kvietkach. tráva vädne. väža je vysoká. tento dom je na pätnásť metrov dlhý. smäd hasíme vodou. čím sa hasí vápno?

máslo je mäké. červy majú mäkú kožu.

ü

pamätuj človeče na to, že si popol a blato!
swät' swiatok!

vĺča chytilo srňa. dlhá meria

sa na metre.

í í

mladé kone sa musia zdržať. mladý vlk je vĺča. mladá srna je srňa. hora je vysoká. vršok je nižší. ruža má trne. deti, pozor pri klzání! klzačka je nebezpečná.

í l

lovec zabil srňa. môj brat chytil vlčá.
zdržajte mladé kone!

k s u x

večer sa slnko k západu chýli.
ja chodím s bratom do školy. u
chyxi je náradie. a čoho sa zho-
tovujú tehly?

k s v z

kedy sa chýli slnko k západu? s drevom,
slamou sa v zime kúri. kto len v sebe dô-
veruje, tomu sa práca nepodarí. z papieru
viaže knihár knihy. vták má krydlá ku
lietaniu. ryba má plútvy ku plávaniu. vo
škole sa učíme. mne bolo v marci sedem
rokov. jazvec žije v jamách. ľudia idú z
kostola. papier sa robí z handier. s dva-
ciatimi pluchy môže sa porať veľa poľa.

f i w z

z jara oŝo obĉerstwuje, w lete dawa tŝnu, w jaseň potrawu a w zime teplotu. ĉo je to? —

máme ŝtyri roĉné ĉasy: jaro, leto, jaseň a zimu. na jar tráva zo zeme puĉí. obilie sa seje. kvetiny a stromy kvitnú. — v lete obilie kvitne a zraje. seno sa na lúkach kosí. ĉerešne, maliny a jahody zrajú. — v jaseň opáda list zo stromov. z poľa, zahrád a vínohradov sa schováva všetko. obilie sa seje zas, — v zime nič nerastie voda mrzne.

na rukách mám prsty. koľko prstov mám? vlci sa zdržujú v horách. vik je aravé zviera. ovca nám dáva vlnu. vlna sa prade. z priadze sa tká súkno.

anjeli v nebi radujú sa nad dieťaťom dobrým.

bez ochoty zlé roboty.

cieľ ĉloveka je nebe.

ĉakaj času, jak hus klasu.

dobrý poĉiatok, polovic práce.

benové drevo je najťažšie medzi drevami.

figy rastú v teplých krajinách.

gazella je koze podobná.

lad je najlepší kuchár.

hĉeš-li dlúho žiť, cti rodičov svích.

aká robota, taký plat.

oho máme milovať? každého ĉloveka.

ľaska lásku budí.

majte vo vážnosti starý vek.
najväčšia chudoba je lakomstvo.
opatrnosti nikdy nezbyva.
post sa v piatok a svät sviatok!
rýchle kto dáva, dáva dvakrát.
smrť a sen sú bratia.
šťastie bez rozumu není nič.
tak buď živ, jako bys mal zajtrá umreť.
umenie je poklad, ktorý nezahynie.
veliké veci mávajú často malý začiatok.
zlato sa ohňom skúsa, priateľ nešťastím.
žiaden hlúpy v lekárni rozum nekúpi.

II.

V

Vencel. Vincenc. Vendelin.

Viliam. Viktor. Veronika.

Viktória. Vilma. Valéria.

Vit. Vojtech.

toto sú krstné mená.

Vencel a Veronika chodia
spolu do školy. Vendelin píše.Vilma vie už variť. Viktor sa
obratne lopduje.

V

Viliam, máš tabuľku? Vezni si kamenček! Viliam, tiahni niekoľko čiar na tabuľku! Viliam máš vôľu kresliť?

Vilma a Veronka byly sestry. Vilma sedela a plietla. Veronka chodila po poli a sbierala kvety. Veselo bežala s nimi domov. Vilme ich darovala. Veronka veľmi milovala svoju sestru.

W

W noci mesiac svietiava, wo dne náš slnko ohrieva.

U U

Urban. Urbik. Urbika.

aj toto sú krstné mená.

Urban je hodný chlapec.

Vie obratne písať. Urbika je pracovitá dievča.

Ulrika a Valéria usporiadajú chyžu. Vendelín stráži bábärankov. Vyčistite a chyže tie obťažné muchy!

U Ú

Ulrika, vezni metlu! V chyži a vo dvore zmet' smetí; potom si sadni Ulrika, a obieraj bôb!

Vendelín a jeho kamaráti sa hrali na ulici. V tom sa približoval k nim pocestný. Vyzvedoval sa na obecny dom. Vendelín ho ta zaviedol. Vratiac sa, zas bral účasť vo hre.

u ú

Uhorsko je drahá vlasť naša. — Utorok je druhý deň v týdni. — Urodilo sa obilie, bude lacno.

C C
Cecilia. Cyrill.

jaké sú toto mená?

*Cyrill čisti maštal. Ceciliu
doma Cilkou menujú. V kro-
vine spieva slávik.*

*Vydal sa pocestný na cestu;
ohliadol sa z ďaleka nazad. Hako
mu bolo rodičov opustiť.*

C Č

Čušte deti, pozorujte na mňa! Čo tr-
kocete ustavične? Čerešne sú červené. Ču-
čorietky sú modré!

Ulrik bol nepozorný chlapec. Často sa hral s
Cilkinou bábikou. Ulrik švihal bičom. Cilku ušlahol
do tvári. Cilka začala plakať. Ulrik obanoval svoju
nepozornosť. Cilka mu odpustila, nehnevala sa na neho.

*Cica, cica, zlá cica! id' preč, neliž mi líca, sko-
rej sa nemôžem s tebou hrať, až keď budem moju
slohu znasť.*

Č Č

Švičenie dáwa umenie.
Čoho sa majú dievky warovať?

Č Č

Čndrej. Čtokar. Čtto. Čtilia.

powedzte aj iné krásné mená!

Čtilia sa rada baví u zahra-
de. Čndrej obrezáva ovocné stro-
my. Čtilia uväzuje podlubie. Č jako
je to krásne, keď dievky pracujú.

Čifrované šaty veľa stoja.

Viete čo, choďte jednoducho!

O Ó

Čo tu robíte? Opatrujeme si naše štepy. Či len morulkové štepy máte? Veru aj iné máme. Veľmi dobrého druhu čerešne a breskyne máme.

Otilia mala kvetinovú hradu. Ona mala aj dobrú matku. V nedeľu šla jej matka do kostola. Otilia uviazala za ten čas kytku zo svojich kvetín. Vložíla kytku do vody a postavila ju na matkin stôl. Ó, jako sa tešila Otilia, že sa tá kytka jej matke ľúbila.

D Š

Od dobrých ľudí naučíš sa čnosti.
Dvce sú užitočné zvery.

E É

Eva. Eliáš. Emilia. Emma.
Ezeckiel. Emanuel. Etelka. Enoch.
povedzte mužské krstné mená!
udajte ženské krstné mená!

Eva rada chodí do kostola.

Eliška tá tiež každodenne ide.

Otokar a Cyrill pekne spievajú. Emma, Valéria a Ulrika viju vence na svätý kríž.

E É

Už prišiel velebný pán farár? Veru prišiel! Už aj spievajú! Vendelín bude najsamprv odpovedať. Vieš, kto bude za nim nasledovať? Emília, Cilka, Ulrika a Valéria.

Viliam dostal od otca pekný ružový peň. On ho zasadil, ale neopatroval. O nedlho počal stromček schnúť. Viliam ho vyhodil zo zahrady. Otto, chudobný chlapec, zamiesol ten polosuchý stromček domov. V zahrade ho zasadil, polieval a opatroval. Veru to bolo aj vidno! O nedlho pekné ruže nariastly na malom ružovom stromčeku. Ó, jako sa tešil tomuto chudubný chlapček!

G G

Evangelium je slovo božie. — Europa je
časťka sveta.

G

Gäbriel. Gedeon. Gizela. Ge-
noväva. Gordiän. Gregor. Gaš-
par. Gejra. Gustär.

Gregorou otec je rolnik. Gä-
brielou stolär. Gizelin kožušnik.

Gedeon a Gordiän sú učňovia.

Ondrej usporiaduje dielňu. Ur-
ban klade nástroje na miesto. Ve-

ronika vymeta dielňu.

G

Genováva uvarila obed. Gedeon ho zanesie žencom. Gregor je chytrý v robote. Viktor a Cyrill veľa zkusili vo svete.

Gizela a Vít sa hrali. O chvíľu sa ohlásil malý školský zvonček. Vít sa zaraz pobieral do školy, Gizela ho prosila, aby nešiel. Vít jej vyrozprával, jak dobre je chodiť do školy. Vo škole sa možno veľa naučiť. Gizele sa toto páčilo. Ona by bola chcela rada vidieť školu. Vít ju vzal so sebou. Od tohto času často vyprovádzala Gizela Víta. Gizela zostala konečne tiež žiačkou.

G

Gábiel archanjel priniesol posolstvo
z neba.

I J

Imrich. Plona. Ida. Ignác.

Isabella. Iván. Izidor. Jrena.

Jakub. Ján. Jozef. Júlia. Justi
na. Julianna.

*Fridor je môj brat. On šiel
kosit. Jozef kope vo vinici. Ignác,
Ján, Trena a Jakub šli k nemu
na zárobky.*

I J

Či napojil už kočiš kone? Veru už napojil! Či ích už aj zapriahol? Áno zapriahol. Vo mene božom si teda sadnime!

Včelička malá, do vody padla. Jej život bol v nebezpečenstve. Jedon holub to spozoroval. Uhodil ratolesť do vody. Včelka vyliezla na ňu, a oslobodila sa. O chvíľu prišiel poľovník. Vzal si holuba na cieľ. Včelička keď toto videla, pichla do tvári poľovníka. Guľka letela pomimo; to život holuba zachovalo.

J

**Jakub mal dvanásť synov.
Ježišovo učenie nepominie.**

Ž Ž

Žachariáš. Žuzanna. Žigmund.

Žofia.

Žuzanna, Plona a Žofia
bývajú na dedine. Často chodia
do mesta. Otec Žachariáš ich
ta vozí. Želeniny, maslo, syr,
kuriatka a všeličo inšie ta nosia
na trh. V meste majú takéto veci
dobrú cenu.

Z Ž

Žigmund a Gašpar boli siroty. Zo-
mreli im rodičia. Ján gazda ich vzal k sebe.

Žigmund rád pracoval. Zostal z neho sta-
točný človek. Gašpar vyhybal robote. Zo-
stal tulákom. Vodio sa mu zle.

Vonku mrzne. Vektor duje. Ó, jako je v taký čas
dobré v teplej izbe! Zachariáš číta. Zuzanna píše.
Žigmund sa hrá s dreveným koňom. Izabella oblieka
paničku. Oni zapomenú celkom na zimu. Čas sa mína
v teplej chyži.

3 3

Žito už dozrelo.

Záhalka je počiatok všetkých neprávosti.

K K

Karol. Katarina. Klára.

Klotilda. Koloman.

Karel. Kostivít. Horislav.

Hanka. Helena.

Klotilda býva medzi vrchami.

Jej sestra, Helena, vydala sa na
dolnu zem. Často myslia na seba
tieto dobré sestry. Klotilda sa zjedna
konečne s hospodárom Karolom. Ce-
stujú. I dovierli sa na dolnu zem.
Helena, tešíš sa, pravda, že môžeš
vidieť svoju sestru Klotildu?

K H

Kde ste chodily Katerino a Hermino?
Jahody sme sbieraly na kraji lesa. Komu
ste venovali tie jahody? Či neviete, že
máme ľubú matku? — Jej ich nesieme
Ona nás veľmi miluje. Zavdačiť sa jej
chceme tiež dačím.

Jahniatko pošetile poskakovalo. Výstrahu mu na
darmo dávala matka. Ono nič nedalo na jej slová.

Co mu bolo v ceste, všetko preskočiť chcelo. Jedon-
raz chcelo tiež veľkú skalu preskočiť. Jaj, to sa mu
nepodarilo. Zlomilo si nohu.

R S

Kozípyšľ je jedovatá bylina. Hádaly
sa hviezdy, ktorá by z nich lepšie svietila;
vyšlo slnko, hneď sa hádka skončila.

Wojáčok som malý, na prúte sa nosím;
keď ale narastiem, na veľkého skočím.

T T T

Tomáš. Teresia. Tekla. Titus.

Tvorimir. Tobiáš.

Filip. Fabián. Florian. Fraňo.

Ferdinand.

Tobiášovi hospodárovi sa ura-
dilo veľa konopi. Jeho manželka

a druhé ženy ich zrobily. V zime ich priadly. Ku tkáčovi prišla potom priadza. Tkáč spravil plátno z priadze. Vystrelý plátno na trávnik a bielily ho. Terexia gardina šila z neho konečne košele.

T Ľ F

Hniezdily sa lastovičky pod strechou. Vajička maly v hniezde. Z vajičiek sa vyliahly mladé lastovky. Veľmi starostne opatrovaly staré lastovičky svoje mladé. Konečne vyriastly aj mladé. Opustily hniezdo. Keď prišla zima, odstehovaly sa so starými lastovičkami. Tam šly, kde nikdy nebýva zima. Keď prišlo jaro, navrátily sa zas.

Čarokrásna lastovičko, zobuď ma zajtra ránučko, zaklopaj mi na okno, budem vedieť, že si ty to.

T Z F

Tulipány majú cibulowité korene.

Tichá woda, brehy podmýwa.

Všetky rastú w teplých krajinách, a majú
ustawičné owocie.

P B R

Pavel. Petor. Paulina. Petro-

nella. Pius. Ponkrác.

Porivoj. Božena. Barbara.

Beněš. Bernát. Blažej.

Bohuslav. Bonifác.

Ráfael. Regina. Rebeka.

Rehor. Rudolf. Roxina.

Borivoj garda je rolník. On
aj sluhou drži. Robí celý deň
s nimi. Jemu sa aj lepšie vodi,
nežli Pavlovi. Tento necháva
ušetko na sluhov. On sa chytá
zriedka do roboty.

B P R

Brat Rudolf šiel na jarmok. Viezol
žito predat'. Raž by sme mali tiež napre-
daj. Táto teraz nemá ceny. Ja ledva ča-
kám, žeby aj za túto otec dačo utržil. Ka-
bát mám už zodraný. Otec mi len za od-
predanú raž môže kúpiť nový kabát.

Ráfael bol pastierov syn. Pásol bäránkov. Bärán-
ci sa mu pásli. On za ten čas piskal na fujare. Tak
sa mu minúl čas. Prišiel čas napájania. Ku žriedlu ich
dohnal. Veselo strávili deň. Radostne sa vrátili domov.

Čo je niekdy veľké a niekdy malé,
ale vždy na jedon strevíc (stopu) dlhé?

B B R

Pozdraw Pán Boh!

Boh bol od wewow. Boh bude na wewy. Boh
je wečný. Rečiam cudzým uč sa pre potrebu,
ale materinskú reč miluj nado wšsetky, a
mluw ňou k Bohu!

S S L L

Saul. Samson. Sidónia. Samko.

Silvester. Šarko.

Štefan. Šimon. Šebesta. Šala-

mon. Šarolta.

Ladislav. Libuša. Leopold. La-

zar. Lucia. Ludowit.

V deň svätej Lucie pekávajú
pagáčky. Sidkina matka piekla
tiež. Štefanova ale nemohla piecť,
lebo nemala ničoho. Štefan bol do-
brý chlapec. Často pomáhal Sid-
ke nosiť vodu. Sidka rozdelila s
ním pagáčok.

S Š L L'

Ladislav a Silvester pásli kravy. La-
dislav bol by rád jedol pečené zemiaky. Po-
vzbudzoval Silvestra, aby priniesol krum-
ple zo susedovej role. On chcel za ten čas
spraviť oheň. Silvester ale nešiel pre ze-
miaky. Bez dovolenia sa nechcel dotknúť
cudzých krumplí. Ladislav nahliadol tiež

že sa to robit' nesmie. Od teraz si nepomyslel na takéto veci.

Sedí pán na streše, fajči a nekreše. Čo je to? —

Sedí pani na vrátoch, v deviatí kabátoch. Čo je to? —

S Š Ő Ő

Starca neopomeň ctit', slyš ho, chceš-li
múdrym byť.

Swätý Štefan bol prvý kráľ Uhorský.

Genocha hania ľudia.

Ľudovít bol kráľom.

D D

Dániel. Dávid. Dorota.

Durko.

Durko bol ešte veľmi malý.
Celý deň sa len hral. Vysta-
vil si dom, stodolu a sypáreň. Veľ-
mal tiež. Zapriahol do neho dre-

vené kone. Konečne uviaral aj
 povraz na kone. Tiahol ich spolu
 aj s vozom. Takto sa kabaroval
 Durko.

D D'

Kopijníci prišli do dediny. Videl ich
 aj Dávid. Títo vojáci sa mu páčili. On
 chcel byť tiež takýmto vojákom. Vzal si
 trst'. To bola jeho pika. Vzal ešte aj dru-
 hú. To bol meč. Vysadol na tretiu. Kopij-
 ník nemôže peši bojovať. Fúkol do nálev-
 níka. Tým dal znamenie k bitke. Ohnivý
 kôň počal sa spínať. Dávid sa tiež rozoh-
 nil. Šablou pozotínal žihľavu. Pikou pre-
 pčol plot. Konečne nastal pokoj. Hrdina
 Dávid sadol si ku hrncu s kyslým mliekom.

D D'

Dobrá vec sa sama chváli.
 Dedovia sú starí ľudia.
 Datel drevo fluje.

A A

Adam. Abel. Anna. Antonín.

Adela. Andrej. Augustín.

Aranka. Arnold. Agnes.

Adela ľúbila veľmi ovocie. Šla
jedonkrát do vinice. Veľké množ-
stvo nezralého ovocia ležalo pod
stromami. Adela si nasbíerala
plnxi västerku. Aj zedla vela.
Ale nezralé ovocie jej uškodilo.
Onemocnela. Lahnuť si musela.
Potom dlho nemohla jest ovocie.

A Á

Augustín sa rád kĺzal. Cez jednu noc zamrzlo jazero. L'ad ale nebol ešte dost' silný. Augustín si na to nepomyslel. Išiel na ľad. L'ad sa preboril pod nim. Augustín sa skoro utopil. Ale ho vyslobodili. Trasúci šiel domov. Bol dlho nemocný. Škoda bolo s kĺzaním sa tak náhlit'. Ešte mohol čakať.

Včelička je nie paškrtná. Schránlivá a opatrná. Z nej si máme príklad brať, a my tiež tak vše konať. Ktorý pán nenosí nohavice? —

U Ů

Adam bol prvý človek.

Asia je kolíska pokolenia ľudského.

N Ň M

Noe. Naim. Nazaret. Niko-
dém. Naňo. Naňko.

Maria. Marta. Martin.

Magdaléna. Michal. Mikuláš.

Milán. Method.

Magdaléna mala viac bratov.

Rodičia ju tak milovali, jako svoje ostatnie detky. Keď dostaly ovocie, alebo dačo inšie, Magdaléna nebola nikdy so svojim spokojná. Jedonraz dostaly po dvoch jablčkách. Magdaléna ras nebola spokojná so svojima. Matka jej vraba jablčka. Malé dievča ich plačie pýtalo naxpät. Nedostalo ich.

N Ñ M

Na kopci bola sanica. Nikodém si pri-niesol sánky. Mal vôľu sánkovat' sa. Pu-stil sa dolu kopcom. Sánky sa prevrhly. Nikodém sa zahrúžil do veľkého sňahu. On si toho ani nevšimnul. Sadol si znovu. Teraz sa veselo pustil dolu kopcom.

V lete stojí slnko veľmi vysoko. Dni su dlhé. Noci sú krátke. Povetrie je teplé. Nekdy je aj búrka. Blíska sa. Hrmí. Pustí sa dážď. Po ňom sa všetko občerstvi. Pažite a lúky sú plné kvetín. Nekdy je v lete aj sucho. Je veľká horúčosť, a žiadon dážď. V takýto čas ubýva voda. Ba nekdy vyschnú aj studne. Veľké sucho škodí siatinám.

Na zemi stojí lipa, na lipe stojí konopa, na ko-nope stojí hlina, v hline leží zelina, na zelíne leží sviňa. Čo je to? —

N Ñ M

Noe mal troch synov.

Nemý ukazuje, aby mu rozumeli.

Maria je matka Kristova.

Miluj blízneho, jako seba samého.

Ch

Chceš-li byť dlho živý, cti
rodičov svojich.

Chrt je pes. Chrústi lietajú
v mesiaci máji. Chalupa je malý
dom. Charpa rastie medzi obilím.

Chváľ každý duch Hospodi-
na, uderila dvanástá hodina!

Ch

Chladný vetor duje od severu.

„Máš-li väčších dobrodincov medzi zvie-
ratmi, nežli nás?“ pýtala sa včela človeka.
„Áno,“ odpovedal človek. „A koho?“ pýtala
sa včela. „Ovce,“ odpovedal človek. Ovčia
vlna je potrebná, mäd je len príjemný.

Ch

Chráň sa zlého, a čiň dobré.

Dz

Dz

Dz

Dzierzony sú včelné úly.

Dž

Dž

Dž

Džuky sú zo zeme vyorané orechy.

Anjeli sa podobajú viac Bohu nežli ľuďom.

Boh bol od vekov a bude na veky.

Cieľ náš je poznať Boha, jeho spravodnosť, a obsiahnuť rečné blahoslavenstvo.

Čistý buď, čisté reči mluv!

Dúha na oblohe je tak krásna, že ju musíme obľívovať.

D'akovať máme Bohu, za jeho dary.

Evanjelium je obsah slova božieho.

Faleš, podvod, klamy trestajú sa samy.

Galilea je otčina Syna božieho.

Hodina smrti žiadnemu není vedomá.

Chváľ cudzinu, ale nehaň domov.

Izidor bol roľník, viedol bohumilý život, teraz je medzi anjelmi v nebi.

Jozef bol pestún Ježisa Krista.

Kto stojí o cudzé, prichádza o svoje.

Leňoch kradne deň, zlodej peniaze.

Milovať budeš Boha nadovšetko a blížneho jako seba samého.

Nebe je nádej kresťanov.

Od dobrých ľudí naučíš sa čnosti.

Ó, chráň sa hriechu prvého, len tak sa sprostíš druhého.

Po každej práci pomysli na Boha.

Rozum koho nevedie, toho škoda povedie.

Svet je pole, na ktorom pre večnosť sejeme.

Šlechtný život, je dlhý život.

Tak buď živ, jako bys mal zajtra umreť.

Ťelo umiera, duša neumiera.

Učenie Ježišove na veky nepominie.

Úfanie v Boha buď nám jedinkou pomocou a potechou v nebezpečenstvách.

Vôľa božia je, aby deti milovali rodičov.

Zlý človek je jako uheľ, bárs aj nepáli, ale čierni.

Život náš je neustále putovanie.

Slovenská abeceda.

1. Malé litery.

Písaná abeceda:

a á ä b c č

Tlačená čili latinka:

a á ä b c č

Nemecká čili švabach:

a á ä b c č

d d' dx dx' e e' f g h ch i i' j
 d d' dz dž e é f g h ch i í j
 d d' dz dž e é f g h ch i í j
h l l' l m n ñ o ó ô p r r'
 k l l' l m n ñ o ó ô p r r'
 f l l' l m n ñ o ó ô p r r'
s š t t' u ú v y ý z ž.
 s š t t' u ú v y ý z ž.
 s f ff t u ú w v v' z ž.

2. Vel'ké litery.

Pisané: *A A A B C C D D*
 Latinka: A Á Ä B C Č D D'
 Švabach: A I A B C C D D'

Dz Dz E E F G H I J K

Dz Dz E É F G H I Í J K

Dz Dz E E F G H I Í J K

L L L M N N O O O P

L Ľ Ľ M N Ň O Ó Ô P

Q Q Q M N Ñ O O O P

R R S S T T U U V V Y Y

R R S Š T Ť U Ú V Y Ý

R R S Š T Ť U Ú V V Y Ý

Z Z

Z Ž

z ž

Ja mám dve mená. Moje prvé meno je — Ono sa menuje krstné meno. To som pri mojomi pokrstení dostal.

Moje druhé meno je — Toto je rodinné meno čili priezvisko. Toto meno som dostal od otca. Aj môj otec sa menuje. *)

Hunyadi. Zrinyi. Šimor. Károlyi. Pauler. Andrášy. Scitovský. Ipolyi.

Toto sú priezviská.

Vilma. Ulrich. Cecília. Eva. Juraj. Karol. Jozef. Žigmund. Tomáš. Lucia. Magdaléna. Petor. Rozália. Antonin. Silvester. Michal. Maria. Florián. Arnold. Blažej. Gábiel. Anastasia. Zuzanna. Žofia.

Toto sú krstné mená. **)

Krstné mená a priezviská sa veľkou začiatočnou písmenou musia písať.

Cudzé písmeny:

q Q q Q q Q

Quitancia (Kvitancia) čili uspokojenka je jedno písmo. Quadalquivir je rieka. Quirín je meno osoby.

x X X x x X

Xerxes (Kserkses) bol mocný kráľ.

*) Na toto cvičenie nech zvláštnu pozornosť obráti učiteľ. Pri čítaní nech povie každý žiak tam, kde povedať má, svoje krstné meno, a priezvisko.

**) Daj veľa krstných mien a priezvisk pomenovať.

Naša vlasť je Uhorsko. Toto je na mnoho žúp rozdelené. Najväčšia medzi nimi je župa Biarská. Najvyšší vrch v nej je Tatra. Najznamenitejšia hora je Bakoň. Najväčšia rieka je Dunaj. Najväčšie jazero je Balaton. Hlavné mesto je Budapešť.

Mená krajin, žúp, vrchov, hôr, riek, jazer, miest, musia sa veľkou začiatočnou písmenou písať.

Prvý hlas vo vete sa musí tiež veľkou písmenou písať.

Dunaj
Dun

Knižnica štátneho pedagogického ústavu
v Bratislave

29.036

U